

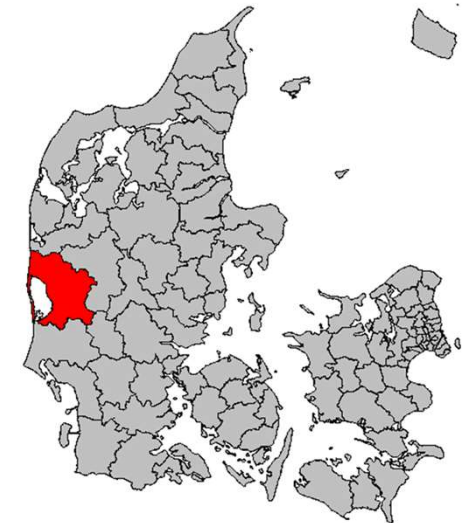
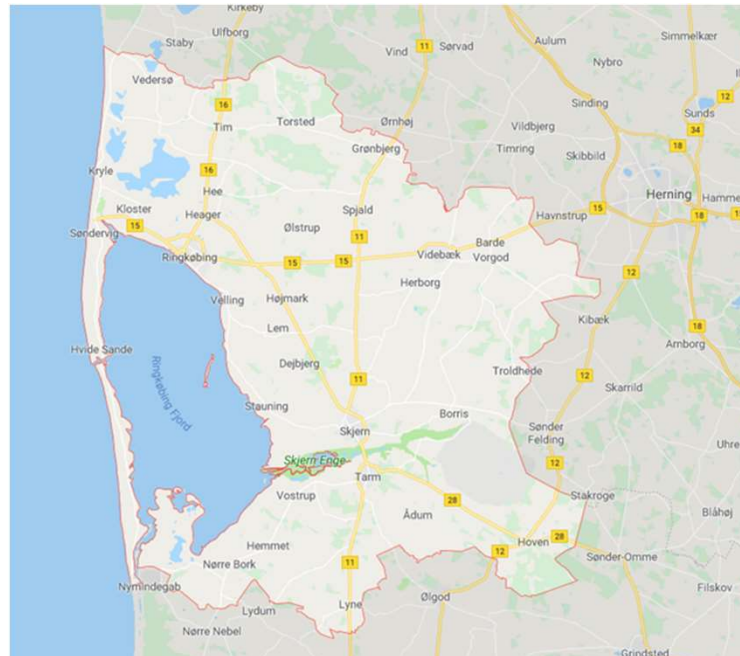
Aktørinddragelse og drivhusgasreduktioner

v/Henning Donslund, Klimasekretariatet, Ekstern Udvikling, Viden & Strategi, Ringkøbing-Skjern Kommune.
PlanEnergis 40 års jubilæum, fredag den 24. november 2023.

Oplægget vil især handle om følgende vigtige fokusemner i energi- og klimaarbejdet:

- Vision og mål
- Organisering
- Energi- og klimaregnskab
- Involvering og relationer
- Planlægning, indsatser og handlinger
- Lokal værdiskabelse

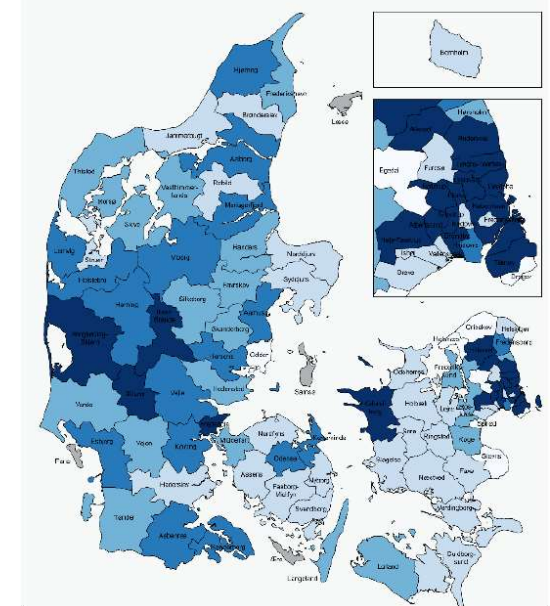
NATURENS RIGE
Ringkøbing-Skjern Kommune

Baggrund og muligheder er forskellige fra kommune til kommune.

- De 98 kommuner i Danmark er meget forskellige og har hver især eget udgangspunkt, begrænsninger og muligheder. Tag udgangspunkt i din kommunes muligheder og styrkepositionerne.
- Ringkøbing-Skjern Kommune, langt mod vest, er med et areal på 1.495 km² Danmarks største kommune, også kaldet Naturens Rige.
- Vi er ca. 56.000 borgere, har masser af plads til turister og grøn erhvervsudvikling, - og er en produktionskommune med et BNP per indbygger, der ligger langt over landsgennemsnittet.
- Vi har store arealer, masser af dejlig natur, vind, sol, strand, skov, samt industri- og fødevarerproduktion. Ca. 10 % af al Danmarks vindmøllestrøm kommer fra Ringkøbing-Skjern Kommune.
- Der er ca. 1.800 frivillige foreninger og netværk i Ringkøbing-Skjern.

BNP pr. indbygger, 2020

NATURENS RIGE
Ringkøbing-Skjern Kommune

Vision og mål:

1. Visionen: *Den selvforsynende energikommune*
2. Mål: I 2008 besluttede et enigt Byråd at Ringkøbing-Skjern som geografisk kommune skal være 100 % selvforsynende med vedvarende energi.
3. I 2019 blev der sat et nyt mål nemlig, at vi i 2040 skal være 100 % fossilfrit område.
4. I 2022 kom også målet om 70 % CO₂-reduktion i perioden 1990-2030, samt klimaneutral i 2050.

Det er vigtig, at vi har et fælles billede af, hvor vi skal hen.

Organiseringen: Arbejdet med klima og energi er forankret i Klimarådet og Klimasekretariatet.

- **Klimarådet** der blev etableret i 2008 består i dag af 27 personer. De fleste medlemmer kommer fra private virksomheder og organisationer samt fra Byrådet, administrationen og et medlem fra Regionsrådet.

Klimarådet er en tænketank nedsat for at vejlede Byrådet.

Klimarådet er et netværk og fungerer som et stort uformelt klimapartnerskab, der også er ambassadører for den grønne omstilling.

Vi har fire faste møder om året, - plus det løse i arbejdsgrupper.

- **Klimasekretariatet** der blev etableret i 2008, faciliterer og koordinerer klimaarbejdet. Klimasekretariatet står for information og markedsføring. Vi udarbejder strategiske klimahandlingsplaner sammen med Klimarådet og Byrådet. Vi følger klimaregnskabet, samt vedligeholder og driver den dynamiske klimahandlingsplan. Klimasekretariatet servicerer klimarådet og hjælper alle interesserede med vejledning, kontakt og inspiration. Klimasekretariatet er en del af afdelingen Ekstern Udvikling.

Klimarådet i Ringkøbing-Skjern

Klimaplan A 2023-2026 har otte spor:

<https://klimaplana.rksk.dk/>

https://www.rksk.dk/Files/Files/X-Institutioner-og-projekter/energi2020/KlimaplanA_2022_1_webtilgaengelig.pdf

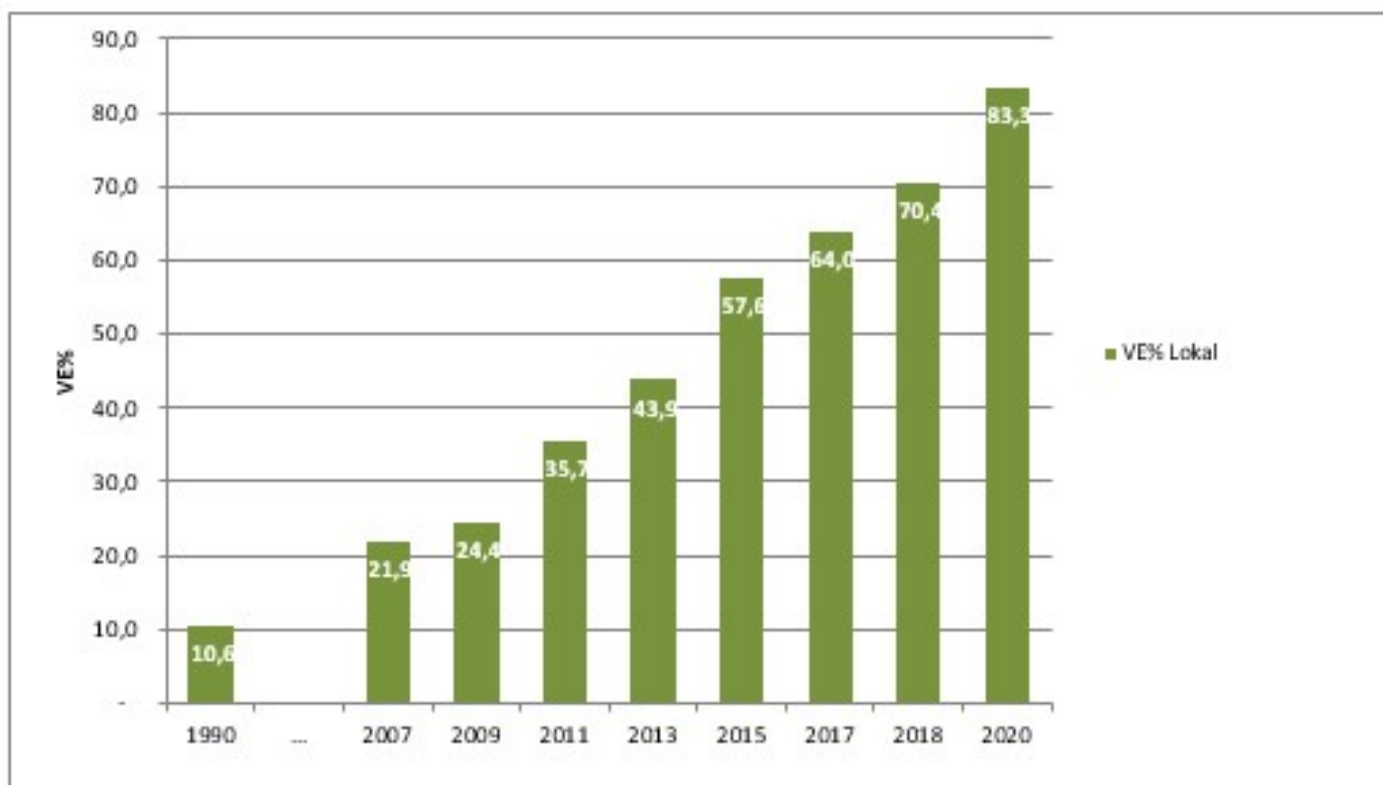
1. Landbrug og arealanvendelse
2. Energi
3. Transport
4. Erhverv
5. Borgere
6. Turisme og oplevelsesøkonomi
7. Klimatilpasning
8. Kommunen som virksomhed.

NATURENS RIGE
Ringkøbing-Skjern Kommune

Energi- og Klimaregnskabet i Ringkøbing-Skjern Kommune:

Udvikling i den lokale selvforsyning med vedvarende energi:
Seneste regnskab viser 83,3 % VE-selvforsyning i 2020. (Udviklet af PlanEnergi)

Ca. 10 procent af al Danmarks vindmøllestrøm kommer fra Ringkøbing-Skjern Kommune.

NATURENS RIGE
Ringkøbing-Skjern Kommune

CO2-reduktioner

Energi- og Klimaregnskabet i Ringkøbing-Skjern Kommune:

Udvikling i CO2-emission per indbygger per år ifølge Energiregnskabet, dvs. inklusive transport:

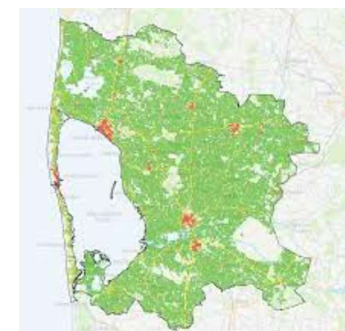
2007	11,1 tons
2009	10,1 tons
2011	7,1 tons
2013	5,6 tons
2015	3,5 tons
2017	3,2 tons
2018	1,9 tons
2020	1,7 tons

CO2-reduction fra 11,1 til 1,7 tons per indbygger på 13 år, svarende til 84%.

Men men men..., for så kom der en helt ny klimaregnskabsmetode, hvor også vores landbrugsproduktion var indregnet. Det betød at CO2-udledningen pludselig steg fra ca. 1,7 tons til nu ca. 18 tons per indbygger.

Fra at være super grøn kommune, blev vi over natten, det helt sorte får.

Vi er stolte af områdets store og vigtige fødevarerproduktion. Og er bevidste om at Landbrugssektoren rummer et stort potentiale for CO2-reduction.

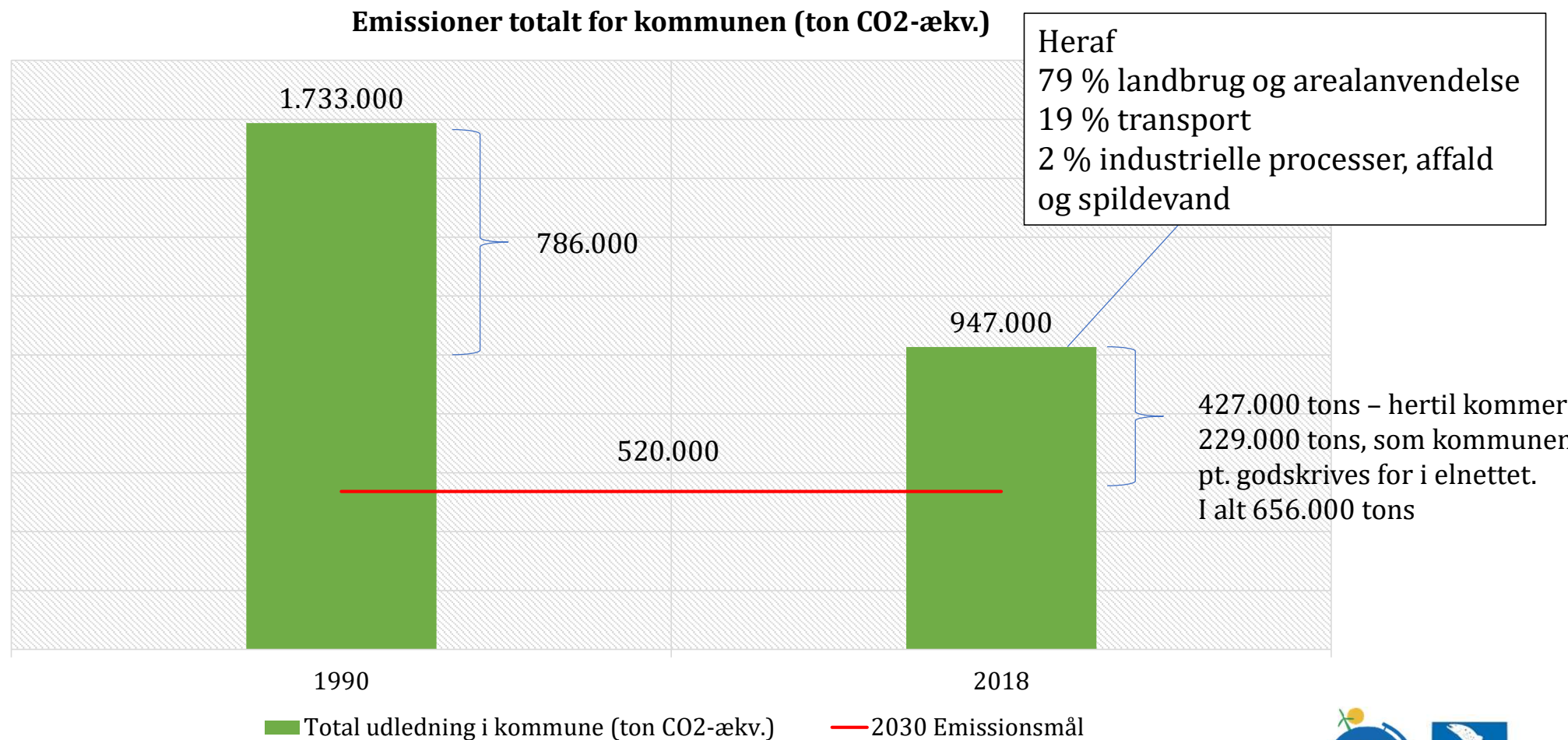

Ny regnskabsmetode vendte selvforståelsen fra grøn til sort.

NATURENS RIGE
Ringkøbing-Skjern Kommune

Det nye Energi- og Klimaregnskab inklusiv landbrug, 1990 - 2018 - 2030:

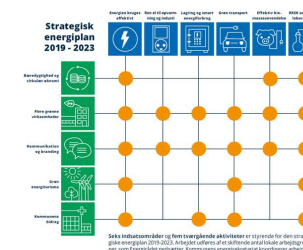
Planlægning, indsatser og handlinger.

Energy Action Plan 2015-2018: Action 1-9

No.	Initiative	Effect	Key for impact
1	Reduction in energy consumption in business	0,2	10 % reduction in heat consumption in business
2	Renewable energy in companies	1,0	50 % of industrial consumption changed to renewable energy
3	Save energy consumption for road transport	0,8	10 % reduction in energy consumption for road transport. Reduced energy for 177 TWh
4	More renewable energy in district heating	4,8	Increased from 50% to 60% renewable energy in district heating.
5	Switching from oil boilers to renewable energy	1,9	2/3 of individual oil boilers switch to renewable energy.
6	New wind turbines	22,0	The wind increased to an annual power production of approximately 4.000 TWh, which corresponds to approximately 2-4 times the current electricity consumption.
7	New giant solar power plants	1,3	A planned field installations with solar panels performed so electricity from solar cells covering more than 50% of the municipality's total electricity consumption, 35-40 MW
8	Heat production of local biomass	0	Heat production of local biomass is secured. We only contribute slightly before 2020
9	Bioogas plants	12,3	Annual biogas production about 1.250 TWh

- Siden starten har Ringkøbing-Skjern Kommune haft 3 firårige strategiske klimahandlingsplan, mens DK2020 er den 4. klimahandlingsplan.
- 2011-2014 Energi2020 Strategi og handlingsplan
- 2015-2018 Energi2020 Strategi og handlingsplan
- 2019-2022 Energi2020 Strategi og handlingsplan
- 2023-2026 Klimaplan A

Det er vigtig at vi har en plan med realistiske handlinger og et fælles billede af, hvordan vi kan komme i mål.

NATURENS RIGE
Ringkøbing-Skjern Kommune

Involvering, relationer og aktørinddragelse

- Alle fire Energi- og Klimahandlingsplaner har Klimasekretariatet udarbejdet i **samarbejde med borgere**, Klimarådet og Byrådet.
- Både **Klimarådet og Byrådet** har gennem årene og trods skiftende persongalleri været **dybt engageret i den grønne omstilling**. Dvs. tre forskellige borgmestre og fem forskellige formænd for Klimarådet.
- Klimasekretariatet er en del af afdelingen **Ekstern Udvikling**, hvor vi arbejder på tværs med udvikling indenfor: Erhverv, Turisme, Landdistrikter, Bosætning, Viden og naturligvis Klima og Grøn Omstilling.
- Vi er i dialog med borgerne og virksomhederne på mange fysiske møder, men også via vores **elektroniske repræsentative borgerpanel** med ca. 2000 borgere og et virksomhedspanel med ca. 800 virksomheder.
- **Klimarådet** er en **tænketa**nk, der vejleder Byrådet, men er også **et lokalt netværk** og et slags øverste klimapartnerskab. **Kommunen har indgået Klimapartnerskabsaftaler med Vestjysk Landboforening, Destination Vesterhavet, Erhvervsrådet, Handelsrådet, og snart også med forsyningsvirksomhed og 12 lokale fjernvarmeværker. Alle Klimapartnere er medlem af det lokale Klimaråd.**

Planlægning, indsatser og handlinger. Og kommunikation

- Her kan hentes mange Klimaplan A nyheder og historier:
<https://klimaplana.rksk.dk/nyheder>

Danmarks klimakommune er tæt på at nå 100 procents mål på vedvarende energi

Stort fremmøde til dialog om varmeforsyning

7. november 2023

Usædvanligt partnerskab skal føre til mere klimavenligt landbrug

31. august 2023

Ringkøbing-Skjern Kommune er nu (også) Danmarks elbilkommune

29. juni 2023

Naturens Rige udsender grøn guide til feriehusejere

13. november 2023

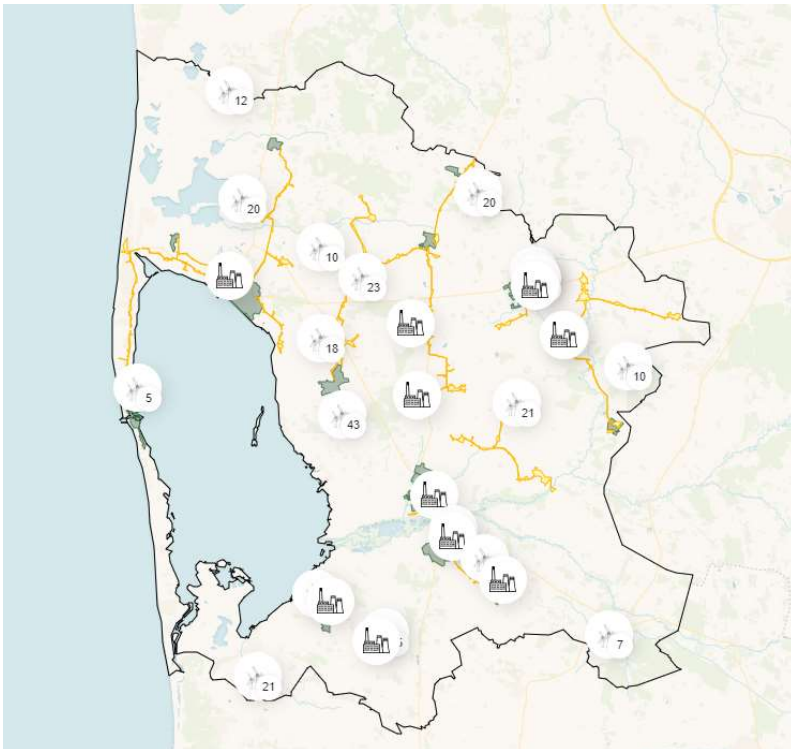
Klimakommune beder om ansøgninger til vedvarende energianlæg

NATURENS RIGE
Ringkøbing-Skjern Kommune

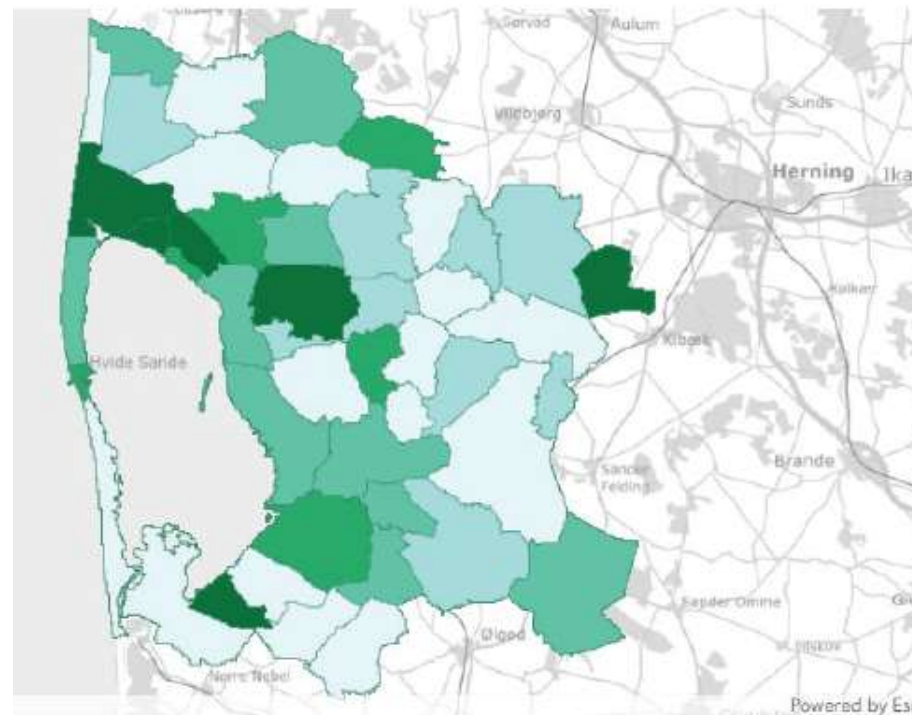
Energikortet og Elbilkortet: Digitalisering og monitorering

Energikortet for Ringkøbing-Skjern Kommune sektorkobler vindmøller, solceller, elnet, fjernvarmeværker, gasnet og på sigt også ladestandere.

<https://energikortet.dk/?default=760&timeout=60>

På Elbilkortet vises fordelingen af elbiler per sogn i Ringkøbing-Skjern Kommune. Målet er, at der i 2030 er 10.000 elbiler og 10.000 færre fossilbiler.

Fordelingen af elbiler i Ringkøbing-Skjern Kommune

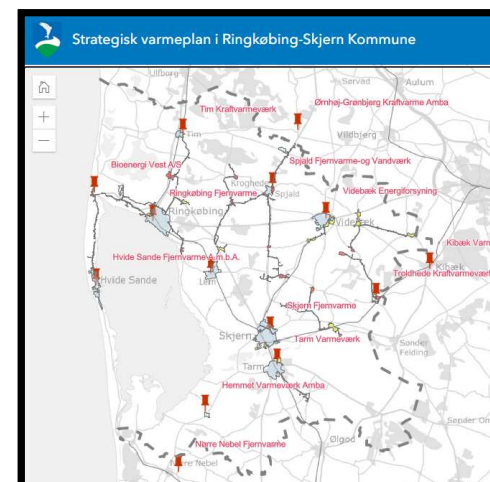
Andel af samlet antal køretøjer

Planlægning, indsatser og handlinger

Her er et udsnit af indsatser:

- Mange små og store borgermøder.
  - Netværk med 12 forbrugerejede fjernvarmewærker.
  - Flere end 1.300 gennemførte energitjek i private hjem.
  - Delebilsprojekter og elcykel-konkurrence mellem tre landsbyer.
  - Web-App. Hvor ønsker borgerne opstillet elladestandere til elbiler?
  - Ekstra 110 ladestandere opstilles, heraf 19 lynladere 300 kW, via udbud.
  - Gennemført biomasserapporter og biogasplanlægning.
  - Energikortet. = Visuelt Digitalt Energilaboratorium.
  - 21 varmescreeninger (PlanEnergi) og formidlet til landsbyerne.
  - Energifællesskaber.
  - PtX-Screeningsrapport. (PlanEnergi)
  - MEGATON
-
- **Vigtige VE-signaler fra Byrådet på baggrund af det lokale Klimaråds anbefalinger.**

NATURENS RIGE
Ringkøbing-Skjern Kommune

Byrådets nye politiske VE-signaler, i kort form:

Byrådets VE-signaler er udarbejdet på baggrund af Klimarådets anbefalinger:

<https://www.rksk.dk/Files/Files/Om%20Kommunen/Planer-og-kort/Politiske-signaler-endelig-udgave.pdf>

- 1) *Bidrage til en miljømæssig bæredygtig verden og sikre forsyning af el og varme.*
- 2) *Borgerinddragende processer og lokale samarbejder.*
- 3) *På borgernes vegne ønsker Ringkøbing-Skjern Kommune sig størst mulig lokal værdiskabelse.*
- 4) *Den lokale værdiskabelse ønskes prioriteret efter følgende fordeling: Naboer; Lokalområdet; Alle borgere i kommunen.*

Ringkøbing-Skjern Kommunes
fordelingsmodel

NATURENS RIGE
Ringkøbing-Skjern Kommune

Eksempler på lokal værdiskabelse fra VE-anlæg.

- *I forbindelse med projektansøgning for energianlæg opfordres ansøger til at redegøre for projektets værdiskabende effekter inden for følgende kategorier:*
  - a) Erhvervsudvikling og arbejdspladser. (f.eks. følgeerhverv, grønne jobs, PtX osv.)*
  - b) Forbedring af lokalområdet. (f.eks. biodiversitet, faunapassager, klimatilpasning, rekreative formål, bynær skov, trafiksikkerhed osv.)*
  - c) Økonomiske afkast. (f.eks. kompensation, gratis andele, købsordning, afkast per produceret kWh til lokalområdet, borger- og vedvarende energifællesskabsfordele.*
  - d) Bidrag til lokal forbrug. (f.eks. varme, el, fællesforeninger, forsyningssikkerhed.)*
  - e) Eventuelt andet. (f.eks. Uddannelse, deleøkonomiske tiltag, ladestandere osv.)*

Ringkøbing-Skjern Kommunes fordelingsmodel

NATURENS RIGE
Ringkøbing-Skjern Kommune

Kreative Vestjyske forslag til kombinerede afkast fra VE-anlæg, der kan fremme yderligere opstilling af VE på land.

Vestjyske ildsjæle tror på en afkasts-kombination af følgende fire:

(De fire afkasts-modeller skal alle kapitaliseres, og forudsætter, at der er et overskud at fordele.)

1) Øremodellen:

Til fælles projektpulje modtager borgerne årligt et beløb per produceret kWh.
F.eks. 1-2 øre per kWh årsproduktion fra VE-anlægget.

2) Prisloft på el:

Borgerne køber el til spotmarkedspris, men der er et prisloft per kWh, f.eks. på 30 øre per kWh.

3) Medejskab i VE-anlæg:

Borgerne får mulighed for at købe ejerandele til kostpris i VE-anlægget.
Ejerandelen kan f.eks. ligge mellem 0-50%

4) Lokal vedligeholdelsesgruppe:

Et VE-anlæg kan skifte ejere i anlæggets levetid. Måske ejes VE-anlægget af investorer i udlandet, som ikke dagligt ser til anlægget.

Der etableres en lokal service og vedligeholdelses gruppe, der passer på VE-anlægget, f.eks. genplanter træer, ordner hegn og stier osv.

Ringkøbing-Skjern Kommune

MEGATON

Power-to-X projektet kan levere overskudsvarme til alle borgere i hele Ringkøbing-Skjern Kommune.

Selve energiparken er baseret på 4GW vedvarende sol- og vindenergi, hvilket betyder en udviklingsportefølje på 4.000 hektar landbaserede sol- og vindprojekter i kommunen.

Dertil kommer havvindmøller på 2GW ud for den jyske vestkyst fra GreenGo Energy's portefølje af havvindprojekter, der primært er ansøgt under åben dør-ordningen.

Sådan har vi arbejdet med varmeplanlægning i små bysamfund.

1. Ringkøbing-Skjern Kommune køber ingeniørrådgivning, der skal analysere de bedste varmeløsninger til 21 relevante landsbyer.
2. Varmescreeningen har fokus på syv fælles varmescenarier og to individuelle varmescenarier.

Fælles varmeløsninger:

Scenarie 1: Fjernvarme med lokal varmeproduktion, 100 % tilslutning

Scenarie 2: Fjernvarme med lokal varmeproduktion, 80 % tilslutning

Scenarie 3: Fjernvarme med lokal varmeproduktion, 73 % tilslutning

Scenarie 4: Fjernvarme med transmissionsledning til nabo værk, 100 %

Scenarie 5: Fjernvarme med transmissionsledning til nabo værk, 80 % tilslutning

Scenarie 6: Fjernvarme med transmissionsledning til nabo værk, 73 % tilslutning

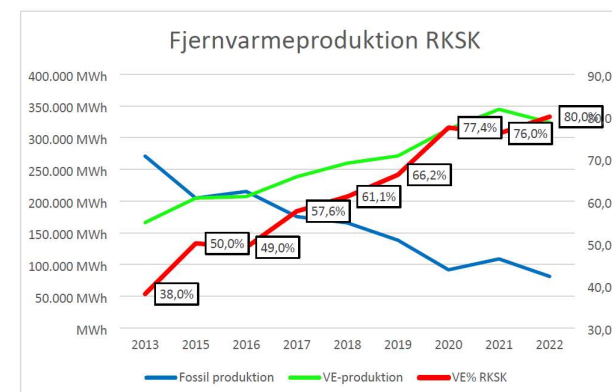
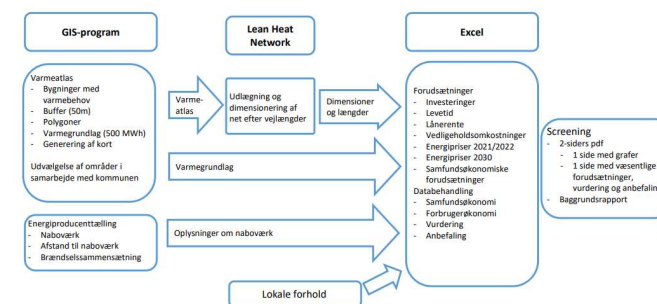
Scenarie 7: Termonet med individuel varmepumpe og fælles jordvarme, 100 % tilslutning

Individuelle løsninger:

Scenarie 8: Individuel luft/vand varmepumpe

Scenarie 9: Individuelt træpillefyr

Screeninger - metode

<https://www.rksk.dk/om-kommunen/planer-og-kort/varmeinfo>

NATURENS RIGE
Ringkøbing-Skjern Kommune

Aktørinddragelse og drivhusgasreduktioner

v/Henning Donslund, Klimasekretariatet, Ekstern Udvikling, Viden & Strategi, Ringkøbing-Skjern Kommune.
PlanEnergis 40 års jubilæum, fredag den 24. november 2023.

Vigtige emner for energi- og klimaarbejdet i Ringkøbing-Skjern Kommune:

- Vision og mål
- Organisering
- Energi- og klimaregnskab
- Involvering og relationer
- Planlægning, indsatser og handlinger
- Lokal værdiskabelse

NATURENS RIGE
Ringkøbing-Skjern Kommune

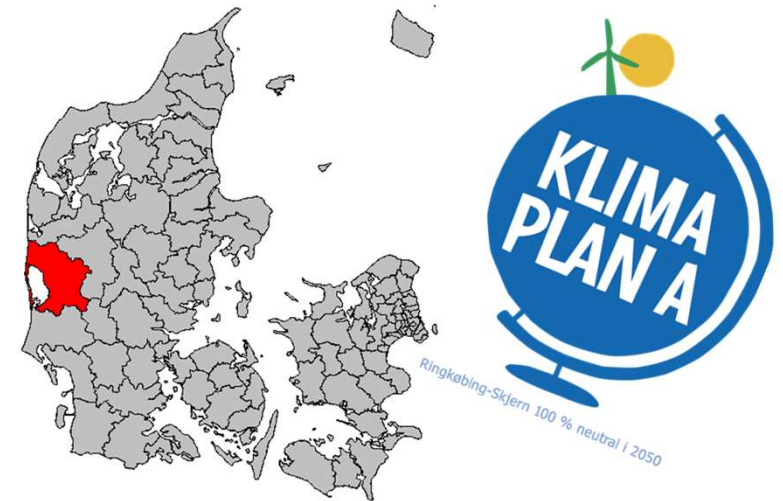
Aktørinddragelse og drivhusgasreduktioner

v/Henning Donslund, Klimasekretariatet, Ekstern Udvikling, Viden & Strategi, Ringkøbing-Skjern Kommune.
PlanEnergis 40 års jubilæum, fredag den 24. november 2023.

Vigtige emner for energi- og klimaarbejdet i Ringkøbing-Skjern Kommune:

- Vision og mål
- Organisering
- Energi- og klimaregnskab
- Involvering og relationer
- Planlægning, indsatser og handlinger
- Lokal værdiskabelse

Tak for opmærksomheden.
Eventuelle spørgsmål?

NATURENS RIGE
Ringkøbing-Skjern Kommune